

Dosarul nr. 3ra-684/20

Prima instanță: Judecătoria Soroca, sediul Central (jud: P. Cocitov)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: S. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu)

Î N C H E I E R E

1 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului depus de Ghenadie Petcu,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de Ghenadie Petcu împotriva Agenției Servicii Publice, Serviciul Stare Civilă
Soroca, intervenient accesoriu Natalia Petcu cu privire la contestarea actului
administrativ,

împotriva deciziei din 28 ianuarie 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost
respins apelul declarat de Ghenadie Petcu și a fost menținută hotărârea din 24 mai
2019 a Judecătoriei Soroca, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La 22 februarie 2018 Ghenadie Petcu a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Agenției Servicii Publice, Serviciul Stare Civilă Soroca, intervenient
accesoriu Natalia Petcu cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a indicat că prin hotărârea 3 septembrie 1998 a
Judecătoriei Soroca, a fost desfăcută căsătoria înregistrată între Ghenadie Petcu și
Natalia Petcu.

A menționat că hotărârea din 3 septembrie 1998 a Judecătoriei Soroca a fost
prezentată la Oficiul Stării Civile Soroca, unde a fost deschis dosarul nr. 4-9 cu
materialele privind executarea hotărârilor judecătorești, privind desfacerea
căsătoriei pentru anul 1998 și astfel, urma a fi înregistrat actul de divorț.

Din cauza că a fost plecat mai mult timp peste hotarele Republicii Moldova, la
6 decembrie 2014 s-a adresat către Oficiul Stării Civile Soroca pentru ridicarea
certificatului de divorț.

A susținut că certificatul de divorț privind desfacerea căsătoriei la 6 decembrie
2014, dintre Ghenadie Petcu și Natalia Petcu, nu corespunde adevărului, deoarece
căsătoria a fost desfăcută prin hotărârea din 3 septembrie 1998 a Judecătoriei Soroca,

iar prin certificatul de divorț nu poate fi stabilit altceva decât ceea ce a fost stabilit și hotărât prin hotărârea instanței de judecată.

A mai relatat că a solicitat pârâtului eliberarea copiei actului de stare civilă - divorțul înregistrat de Oficiul Stării Civile Soroca la 6 decembrie 2014 în baza hotărârii din 3 septembrie 1998 Judecătorei Soroca, act pe care la primit în data de 28 decembrie 2017.

Astfel, analizând actul de stare civilă - divorțul nr. 327 din 6 decembrie 2014, întocmit de Oficiul Stării Civile Soroca, a constatat că la rubrica sub nr. 13 „Data desfacerii căsătoriei” este indicată data de 6 decembrie 2014, însă, nu este de acord cu notificarea respectivă și cu indicarea drept dată a desfacerii căsătoriei ca fiind 6 decembrie 2014.

Din aceste motive, a adresat pârâtului o cerere prealabilă, dar care nu a fost soluționată cu rezultat pozitiv.

În drept, reclamantul și-a întemeiat acțiunea pe prevederile Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

A solicitat obligarea Serviciului Stării Civile Soroca de a rectifica notarea la pct. 13 „Data desfacerii căsătoriei” a actului de divorț nr. 327 din 6 decembrie 2014, prin indicarea drept dată a desfacerii căsătoriei – 18 septembrie 1998, încasarea din contul pârâtului în beneficiul său a prejudiciului moral în mărime de 50 000 lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 24 mai 2019 a Judecătorei Soroca, sediul Central, cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 6 iunie 2019 Ghenadie Petcu a depus apel împotriva hotărârii din 24 mai 2019 a Judecătorei Soroca, sediul Central.

Prin decizia din 28 ianuarie 2020 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul declarat de Ghenadie Petcu și a fost menținută hotărârea din 24 mai 2019 a Judecătorei Soroca, sediul Central.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel cu referire la prevederile art. 219 Cod administrativ, art. 40, 177 din Codul căsătoriei și familiei (adoptat la 26 decembrie 1969 și abrogat la 26 aprilie 2001), art. 39 alin. (1), 166 alin. (6) al Codului familiei, a reținut ca fiind întemeiată concluzia primei instanțe de respingere a acțiunii.

În acest sens, instanța de apel a menționat că este nefondată solicitarea lui Petcu Ghenadie privind rectificarea în actul de divorț nr. 327 din 6 decembrie 2014 a pct. 13 „Data desfacerii căsătoriei” prin indicarea drept dată a desfacerii căsătoriei 18 septembrie 1998, deoarece, odată cu intrarea în vigoare a hotărârii din 3 septembrie 1998 a Judecătorei Soroca, soții aveau obligația pozitivă să se prezinte personal la organul stării civile, în vederea înregistrării și ridicării certificatului de divorț, iar desfacerea căsătoriei și înregistrarea acestei proceduri putea avea loc abia după adresarea solicitării respective, îndeplinirea formalităților, exprimate prin achitarea taxei pentru divorț și întocmirea cererii de eliberare a certificatului de divorț.

La caz, Curtea de Apel Bălți a reținut că până în anul 2014 nici unul din soții Petcu nu a probat faptul adresării la organul de stare civilă, eliberarea certificatului de divorț și înregistrarea acestuia având loc conform actului de divorț nr. 327 din 6 decembrie 2014, inclus în certificatul de divorț nr. D-IV nr. 0496962 prezentat nemijlocit de către reclamant, și astfel potrivit art. 166 alin. (6) din Codul familiei,

căsătoria desfăcută pe cale judecătorească până la intrarea în vigoare a prezentului cod se consideră desfăcută de la data înregistrării divorțului la organul de stare civilă.

Astfel, instanța de apel a conchis că realizarea dreptului lui Ghenadie Petcu de a înregistra divorțul său cu Natalia Petcu a avut loc doar odată cu respectarea tuturor exigențelor legale, inclusiv cu achitarea taxei de stat în decembrie 2014, iar în alte condiții, actul de divorț și eliberarea certificatului de divorț nu putea avea loc.

De asemenea, instanța de apel a remarcat că în prezenta cauză, prin decizia din 11 iunie 2018 nr.71g/2018, Curtea Constituțională a declarat inadmisibilă sesizarea privind excepția de constituționalitate a textului „căsătoria se consideră încetată din momentul în care s-a înregistrat desfacerea căsătoriei la organele de stare civilă” din pct.86 al Instrucțiunii privind modul de înregistrare a actelor de stare civilă în R.S.S. Moldovenească, aprobate prin hotărârea Sovietului Miniștrilor al R.S.S. Moldovenești nr.430 din 30 noiembrie 1983, publicate în Veștile nr.1/17; a art.40 din Codul căsătoriei și familiei în redacția din 26 decembrie 1969 și a alin. (6) art.166 din Codul familiei, adoptat prin Legea nr.1316 din 26 decembrie 2000.

Suplimentar, instanța de apel a menționat că anterior, Ghenadie Petcu s-a adresat instanței de judecată cu o cerere care avea drept obiect constatarea inexactității în actul de stare civilă, litigiu care a fost soluționat în defavoarea acestuia.

În consecință, instanța de apel a conchis că prima instanță a dat o apreciere obiectivă probelor administrate, a constatat și a elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, aplicând corect normele de drept material.

La 13 aprilie 2020 prin intermediul poștei electronice, Ghenadie Petcu a depus recurs împotriva deciziei din 28 ianuarie 2020 a Curții de Apel Bălți.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată și ilegală prin faptul că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material și procedural.

A declarat că instanța de apel a examinat cauza în procedură civilă, dar a aplicat prevederile Codului administrativ, apreciind în mod arbitrar probele.

La fel, a reiterat că s-a adresat Oficiului de Stare Civilă Soroca în septembrie 1998, fapt probat prin răspunsul prezent la materialele cauzei prin care a fost confirmat că în arhiva OSC Soroca a fost găsit dosarul nr. 4-9 cu materialele privind executarea hotărârilor judecătorești privind desfacerea căsătoriei pentru anul 1998.

În acest sens, a susținut că este neîntemeiat argumentul intimatului precum că prezența hotărârii din 3 septembrie 1998 a Judecătoriei Soroca în dosarul de executare nr. 4-9 pentru anul 1998 în arhiva OSC Soroca, se explică prin faptul că respectiva hotărâre a fost expediată de instanță pentru informare Oficiului Stării Civile Soroca, iar dânsul s-ar fi adresat abia la 6 decembrie 2014, deoarece aceste afirmații au fost combătute pe parcursul examinării cauzei, fiind demonstrat contrariul celor invocate.

Recurentul a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și restituirea cauzei la rejudecare, sau emiterea unei noi decizii de admitere a cererii de chemare în judecată.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ, reține că prezentul litigiu a fost inițiat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Prin Legea nr.116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova. În condițiile art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 1 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 244 alin.(1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

La caz, Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la 28 ianuarie 2020. Totodată, se constată că decizia instanței de apel a fost notificată recurentului în data de 10 martie 2020, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție a scrisorii recomandate (f.d.77 Vol.II). La fel, ținând cont de hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 55 din 17 martie 2020 prin care a fost instituită starea de urgență în Republica Moldova, pentru o perioadă de 60 de zile, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că recurentul, s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul la 13 aprilie 2020, în termenul prevăzut de art. 245 Cod administrativ.

La 29 mai 2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat recursul în adresa intimaților, cu explicarea dreptului de a depune referință.

Prin referința din 25 iunie 2020, Agenția Servicii Publice a solicitat respingerea recursului.

Totodată, recursul expediat în adresa Nataliei Petcu a fost returnat cu mențiunea „nereclamat” (f.d.139 Vol. II).

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un

drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmerts c. Suediei* 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Ghenadie Petcu.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Ghenadie Petcu, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Nina Vascan